

HOMILIE MGR. JOHAN BONNY, BISSCHOP VAN ANTWERPEN

Onze-Lieve-Vrouwekathedraal Antwerpen Pontificale Hoogmis van Kerstmis, dinsdag 25 december 2019, 10 uur

Jes. 52, 7-10

Hebr. 1, 1-6

Job. 1, 1-18

Broeders en zusters,
Goede vrienden,

Mijn beste wensen voor een gezegend kerstfeest! Vannacht hebben we het kerstekind in de kribbe gelegd, tussen Jozef en Maria, dicht bij de herders. *Het Woord is mens geworden en heeft onder ons gewoond*' schrijft Johannes. Het is een wonder gebeuren: dat God ons menselijk bestaan komt delen, niet uit de verte of in theorie, maar heel concreet in de persoon van Jezus van Nazareth! Jezus komt niet met een geschenk, neen: Hij is zelf het geschenk. Hij stuurt geen ander, neen: Hij is zelf 'Immanuel' of 'God-met-ons'.

Wanneer doet iets het meest plezier? Wanneer we het onverdiend of ongevraagd ontvangen. Een buurman die ik anders niet veel zie of hoor, komt zomaar een handje toesteken om mijn tuin te onderhouden, ongevraagd. Een collega die ik niet zo hoog opheb, komt op een moeilijke dag zomaar aanbieden om drie lessen van mij over te nemen, ongevraagd. Een moslim die ik enkel ken van zien stappen in de straat, komt zomaar aanbieden om mijn valies te dragen, ongevraagd. Iemand van een andere politieke partij dan de mijne komt zomaar vragen of ik haar kind wil meenemen naar school, ongevraagd. Kinderen van de catechese brengen op een zondagmorgen een boeketje bloemen naar bejaarden die anders geen bezoek ontvangen, ongevraagd. Dat maakt een geschenk pas tot geschenk: dat iemand het mij ongevraagd aanbiedt. Iemand heeft aan mij gedacht. Iemand is mij voor geweest. Al heb ik het niet durven of willen vragen, toch is het mij gegeven.

Dat ene woordje 'ongevraagd' heeft op Kerstmis een bijzondere betekenis. Het komt uit de profeet Jesaja. We hebben het al gehoord in de advent. Op zekere dag stelt Jesaja aan koning Achaz voor om van God een teken te vragen. Maar koning Achaz weigert. Hij is te hoogmoedig of te zelfverzekerd om van God een teken te vragen. Dan volgt het antwoord van Jesaja: *Luister dan, Huis van David, is het u niet genoeg mensen te ergeren, dat gij ook mijn God tot ergernis wilt zijn? Daarom geeft de Heer u ook ongevraagd een teken: Zie, de jonge vrouw zal ontvangen en een zoon baren, en zij zal Hem noemen 'Immanuel', 'God-met-ons'*. Al vraagt koning Achaz geen teken, toch zal hij een teken krijgen, ongevraagd: *Zie, de jonge vrouw zal ontvangen en een zoon baren, en zij zal Hem noemen 'Immanuel', 'God-met-ons'*. Het volk Gods zit misschien wel te wachten op voorspoed en bevrijding, op goddelijke hulp en zegen, zelfs op een heiland of redder, maar niet op iemand als Jezus van Nazareth. Zijn geboorte ligt niet zomaar in het verlengde van hun verwachting. Dat zal trouwens spoedig blij-

ken. Het begint al in de Kerstnacht: er is voor Jezus geen plaats in de herberg. Een ongevraagd teken is zoiets als een ongenode gast: iemand die binnenkomt zonder uitnodiging en met wie je toch iets moet doen. Al heb je die ongenode gast niet gevraagd, je kan hem niet zomaar buitenzetten. Kerstmis is geen poëtisch of idyllisch gebeuren. God moet een toegang vinden doorheen gesloten deuren. *‘Daarom geeft de Heer u ook ongevraagd een teken’*: het woordje ‘ongevraagd’ zit ingebakken in de naam *‘Immanuel’*, *‘God-met-ons’*.

Goede vrienden, het ‘ongevraagde teken’ van Kerstmis is ook voor ons bedoeld. Wie zit te wachten op de geboorte van Jezus van Nazareth? Zit de wereld op hem te wachten? Zit de Kerk op hem te wachten? Zitten wij op hem te wachten? Het is een open vraag. Zeker, bij ons en bij velen maakt Kerstmis een gevoel van diepgang en verbondenheid wakker. Dat God ons in een mens als Jezus nabij komt, laat ons niet onberoerd. In vierentwintig uur gaat vandaag door heel de wereld een golf van warmte of minstens van vertedering. Voor de kribbe staan ontelbaar velen even stil. Maar wie zit te wachten op een mens als Jezus van Nazareth? Wie ziet in hem het teken dat God ons ongevraagd aanbiedt?

Welk *‘ongevraagd teken’* kan voor jou in de kribbe liggen? Want daarover gaat het toch: om met Kerstmis niet enkel te spelen op gewoonte en herhaling, maar op iets nieuws. Een *‘ongevraagd teken’* dat God je liefheeft, wie je ook bent of wat in het voorbije jaar ook is gebeurd. Een *‘ongevraagd teken’* dat God je niet loslaat, hoe moedeloos of eenzaam het leven je ook stemt. Een *‘ongevraagd teken’* dat God meer in je ziet dan de talenten die jij tot nog toe hebt aangesproken of ingezet. Een *‘ongevraagd teken’* dat mensen en volken wel tot vrede en solidariteit in staat zijn. Een *‘ongevraagd teken’* dat ook jij er bij hoort, zomaar, zonder oordelen en veroordelen. En vooral: dat jij voor een ander dat *‘ongevraagde teken’* kunt zijn: een *‘ongevraagd teken’* van aandacht of nabijheid, van hulp of zorg, van waarheid of rechtvaardigheid.

Goede vrienden, wat hoop ik voor u en mij in deze kersttijd? Dat wij niet aan God zouden wennen. Dat wij Hem de kans laten om een ander teken te stellen dan we hadden gedacht of gepland. Een ander teken: even verrassend als toen in Bethlehem!

Amen.

+ Johan Bonny
Bisschop van Antwerpen